

La desesmentança de la biodiversitat

L'Albufera de València potser és l'únic parc natural de gran importància que no té reglamentació pràctica. Una mostra: la Conselleria de Medi Ambient no n'ha aprovat el pla rector, però l'avantprojecte proposat per l'administració permet urbanitzar en la mateixa reserva. En canvi, hi ha municipis que pensen que el document encara es queda curt.

El conseller valencià de Medi Ambient, Fernando Modrego, fa un any va dir que a hores d'ara estaria més que aprovat el Pla Rector d'Usos i Gestions (PRUG) del Parc Natural de l'Albufera, un espai d'importància internacional que encara té més valor simbòlic —lluny del folklore, és un vestigi importantíssim de l'evolució natural, agrícola i humana del país— per als valencians. Però no està aprovat, cosa que, en la pràctica, i per a sorpresa macabra dels conservacionistes, deixa el parc sense una reglamentació pràctica.

Mirem enrere: al 1995 es va aprovar el "Pla d'ordenació de recursos naturals (PORN) de la conca hidrogràfica de l'Albufera", document que tracta les grans directrius reglamentàries per a la gestió de l'entorn; però aquest document, en canvi, necessita un complement que concrete matisos en el dia a dia de la gestió; aquest complement és el pla rector, que, ara per ara, només existeix com a avantprojecte. Realment, el pla havia d'haver-se acordat fa set anys, segons les primeres intencions polítiques. Però l'any 2000, i en previsió que la tramitació del PRUG anava per a llarg —és a dir, en previsió de la desfida política—, el Govern valencià va aprovar una sèrie de mesures cautelars que pogueren servir per a l'ordenació diària del parc. Les mesures expiraven en la primera meitat del 2003, quan ja el Consell imaginava que el PRUG havia de ser una realitat. Precisament, fa escasses setmanes, quan faltava no-res per a les eleccions autonòmiques, la portaveu del Govern, Alicia de Miguel, va anunciar

que en el seu proper ple, el Consell aprovaria el pla. Però el ple, finalment, es va celebrar la setmana passada, i no hi va haver pla. L'eufòria postelectoral els havia demostrat que, als votants, els importa més el ciment de les grans estructures estil Ciutat de les Ciències que qualsevol regulació dels ecosistemes. Per tant, l'Albufera, i la seua indefensió davant la degradació, podien esperar.

I tot això va tenir lloc durant la setmana del 5 de juny, dia mundial del medi ambient.

Ecosistemes ferits. Aquesta mancança potencia tot tipus d'activitats que fereixen els diversos ecosistemes que conviuen en les 21.000 hectàrees d'un parc natural que va quedar constituït l'any 1986 al voltant de l'estany que li dona nom. Abans que es constituïra, allò que ara és zona protegida era terra de descontrol, que es degradava contínuament per culpa dels abocaments d'aigües residuals i industrials, de la química agrícola, de l'agricultura intensiva i dels capricis urbanitzables dels molts pobles de l'Horta i de la Ribera inclosos en aquest complex de la biodiversitat.

En opinió de Paco Tortosa, geògraf especialitzat en la situació ambiental de la comarca de l'Horta que ha elaborat una guia per recórrer els 360 quilòmetres del parc a peu, a cavall i amb bicicleta, l'Albufera és un espai natural moribund "després de molt de temps de degradació i abandonó": "La gent ha de saber que cada vegada que es construeix un metre quadrat dins dels límits d'aquest parc, perdem un pam de biodiversitat; per això, en aquest cas, és absolutament ne-

A dalt, imatges de contaminació en el llac de l'Albufera. A baix, imatges del port de Catarroja, un gran abocador de brutícia que ara l'Ajuntament vol reformar amb construccions que afectaran agressivament l'espai natural. Cap dels municipis que ha sol·licitat urbanitzar en terreny del paratge natural s'ha plantejat una utilització turística raonable dels recursos de l'Albufera. I això, segons els experts, seria tan senzill com fructífer per a tots.

BARA GIL / AGRÓ

cessari dur endavant accions decidides de conservació, i la intervenció de l'administració es torna clau –indica–. Sobretot perquè no tinc notícies que hi haja cap altre parc natural en el Planeta que estiga ocupat per tantes infraestructures humanes.” Efectivament: carreteres, autopistes, xalets, adossats, càmpings, apartaments d'estiu, bars, restaurants, discoteques de la llegendària ruta del *bakalao*, fàbriques, passeigs litorals, camps de golf, magatzems, ferrocarrils,

i legions d'agricultors, pescadors (legals i il·legals), caçadors (legals i il·legals), turistes i veïns formen part de l'estructura interna de l'enorme parc, al voltant del qual viu un milió i mig de persones.

Tot i la intervenció política que va tenir lloc en l'última etapa socialista –perquè en la major part dels anys de Govern del PSPV poca cosa es va fer– ara, sense el PRUG en marxa, i per causa d'aquesta pluja humana i material que afecta el parc, l'Albufera va a la deriva. Hi ha, se-

gons reconeix la Conselleria de Medi Ambient, fins a 13 zones de l'entorn del llac –que ocupa 2.387 hectàrees– sense tractament adequat d'aigües residuals; per cada empresari que la Guàrdia Civil identifica com a contaminador del paratge, n'hi ha dotzenes que encara aboquen les aigües industrials a les sèquies; a més a més, la gestió del recurs de l'aigua és summament deficient i, segons un informe del col·lectiu Acció Ecologista – Agró, “es fa sense control i sense la su-

Aquesta escena es pot convertir en molt més habitual encara: una de les tradicionals barques de l'estany, a poca distància d'uns edificis. Sembla que el model que es persegueix és que els apartaments estiguen directament dins del cor del parc, per molt que això afecte la natura.

pervisió de cap autoritat". Aquest document assegura que "l'aigua de l'Albufera es troba en mans d'unes poques corporacions agràries –Junta de Desaigne de l'Albufera, Sèquia Reial del Xúquer, Canal del Túria i Comunitat de Regatge de Sueca–, sovint enfrontades a causa de velles disputes pel control del recurs, però inequívocament aliades en la seua bel·ligerància contra el parc; en conseqüència, les decisions sobre la gestió de l'aigua es prenen atenent exclusivament als interessos agrícoles que marquen els territoris, i, lògicament, de manera completament aliena als interessos ambientals de l'àrea".

L'anàlisi d'Agró recorda que, a diferència del Parc Natural del delta de l'Ebre, l'Albufera no disposa de cap estudi que determine les seues necessitats hídriques, "el cabal ecològic necessari per garantir la conservació i recuperació del seu ecosistema aquàtic".

És fàcil comprovar-ho amb un senzill passeig turístic en barca: els abocadors incontrolats proliferen i residus de tot tipus –a la vora del llac n'hi ha centenars de tones– continuen entrant quotidianament a l'Albufera. No obstant això, en opinió de Maria Àngels Ull, degana del Col·legi de Biòlegs del País Valencià, "aquest tipus de porqueria és relativament fàcil de controlar amb unes xarxes que impedisquen que la brutícia que arrossega el corrent des dels ports de Catarroja i Silla pugui arribar al llac; la brutícia que preocupa és la invisible, la dels contaminants, aquella que no es veu però que tothom sap que hi ha." El cas és que tant d'una com de l'altra, el llac en té nombrosos exemples.

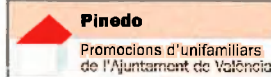
Portes obertes per al ciment. Aleshores, per què no hi ha PRUG? Què impedeix que s'aprove d'una vegada un pla raonable per ordenar l'activitat quo-

tidiana al parc natural, i la seua interacció amb la humanitat? La resposta està relacionada amb "la deixadesa, amb el desinterès, amb una contínua acumulació de retards", opina Víctor Navarro, portaveu de la comissió de territori d'Acció Ecologista – Agró. "El grup conservacionista La Carrasca, d'Alcoi –afegeix Navarro–, ha informat repetidament que, en l'espai de la serra Mariola, encara no s'ha constituït la junta rectora; nosaltres podem dir que la junta de l'Albufera, de la qual formem part, no s'ha convocat des de fa més d'un any."

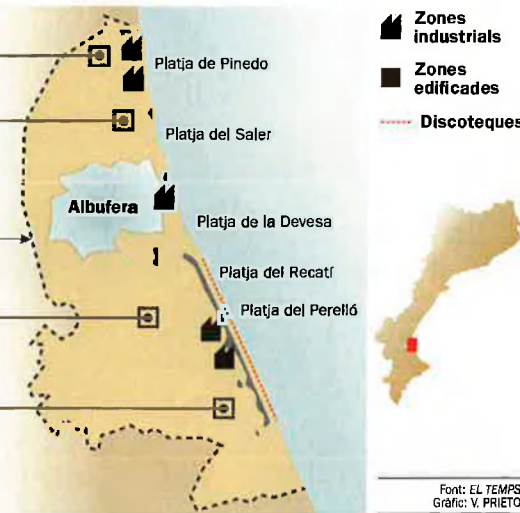
Desinterès, indiferència. Però, possiblement, també voluntat d'obrir el parc natural a altres usos distints dels que té. Com ara la construcció urbana. Perquè, segons l'avantprojecte del PRUG, en el moment que s'aprove es pot canviar la zonificació del parc. És a dir, que part del terreny que ara és virtualment into-

Pla rector d'usos i gestions de l'Albufera

☐ Peticions dels ajuntaments

Límit del Parc Natural de l'Albufera

Ajuntaments de pobles afectats pel futur PRUG de l'Albufera han demanat una ampliació de terreny urbanitzable que afectarà directament l'estat del parc natural. Les peticions més espectaculars vénen de l'Ajuntament de València i del consistori de Cullera. El primer vol construir un gran nombre d'adossats, i el segon, fins i tot un camp de golf. Això donaria grans beneficis a costa de la biodiversitat de la zona.

Es necessita incorporar un/una

relacions públiques

- El perfil idoni respon a un/una llicenciat/llicenciada
- Edat: 24-35 anys
- Retribució segons experiència i els valors aportats

Tel. 963 106 862

(aporteu currículum)

cable es constituïria com a zona urbanitzable. Concretament, recull la possibilitat d'expansió constructora "per millorar la qualitat urbanística i ambiental".

El Col·legi de Biòlegs, Agró i altres entitats compromeses amb el seu entorn han presentat al·legacions a l'avantprojecte que no han estat contestades per la Conselleria de Medi Ambient.

De fet, el seu responsable, Fernando Modrego, ha assegurat que el pla rector mantindrà l'equilibri del parc, però també creu que la construcció d'edificacions en l'Albufera suposarà "una millora paisatgística". "Tot això va contra qualsevol instrument jurídic dels aplicables en la gestió de l'Albufera -informa Maria Àngels Ull-, perquè el PORN indica que cal respectar la zonificació i la seua possibilitat d'usos; a banda, aquesta ampliació de zona urbana vulnera els Plans Generals d'Ordenació Urbana d'alguns municipis que han sol·licitat l'expansió." Perquè la sorpresa ha estat que hi ha pobles que volen ampliar més d'allò que els faculta el projecte de PRUG, i han presentat al·legacions, però per construir en zona de paratge natural.

Per exemple, tant l'estat com l'Ajuntament de València volen destruir el Parador Nacional del Saler per convertir-lo en un macrohotel de luxe; l'Ajuntament de València vol construir 251 adossats en Pinedo; l'Ajuntament de Cullera (Ribera Baixa) vol construir 200 unifamiliars, un hotel i un camp de golf en un espai que afecta la zona de dunes del Dosel -protegida per directives europees- i que arribaria fins a la línia divisòria de Sueca; i l'Ajuntament d'aquest últim poble ha manifestat durant mesos que vol urbanitzar en l'única franja costanera lliure de tot el seu terme; a més, el consistori de Catarroja (Horta) desitja ampliar terreny urbanitzable i incloure un hotel en allò que ara pertany a l'Albufera. El PRUG, si algun dia s'aprova, veurà amb bons ulls, com a poc, la construcció en Pinedo. Agró diu que es pretén requalificar com a urbans uns 600.000 m² de terreny. Tot un atac a la biodiversitat. Tota una font de riquesa material.

I potser d'això és tracta. Sense més.

Joan M. Oleaque